

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за заемане на академичната длъжност доцент по професионално направление 2.1 Филология (Старогръцка литература)

Кандидат: доктор НЕВЕНА ПАНОВА

от

Доц. д-р Лидия Димитрова Денкова

Департамент *Философия и социология*, НБУ

Представените от Невена Панова материали за участие в конкурс: монографичен труд и подбрани публикации, дават достатъчно основание за заемане на академичната длъжност доцент по старогръцка литература – такова е препотвърденото в края на настоящото становище заключение. Те са повод да се изтъкнат още образцовите качества на учен и изследовател, който умело съчетава последователност на интересите в своята област, целенасочено търсене на оригинални и значими теми, прецизно разширяване на подходите към тези теми и съответстващото им обвързване с начините на преподаване и изразяване, доколкото и писането, и говоренето, и в немалка степен преводите при нея лично поддържат един по античному разнообразен дискурс. Невена Панова е модерен изследовател в смисъла, в който откликва на тенденцията от последно време, казано с думите на Лео Щраус, хуманитарните науки да се отнасят не архивно, а “свежо и пряко” към класическата античност, стремейки се интердисциплинарно да поставят въпроса, с какво класическата античност продължава да живее, как е възможна една *реактуализация*, ако се допусне, че “актуализацията” се е оказала дисциплинарно ограничена в рамките на филологията и други науки. Връщането към изворите неслучайно съвпада с отправния пункт на научните интереси, заявен в докторската дисертация на кандидата: “Диалог и диалогична форма. Диалогичността във и според диалозите на Платон”. Поставянето в ситуацията и смисъла на *диалогичността* естествено се захранва от трите полета на изследване, посочени в Авторската справка: Омировия епос (с внимание към мита и метафорите), философската проза (основно Платон), драмата (старата комедия, Аристофан). Съотнасянето на различните жанрове е толкова плодотворно, колкото и “подходът на многопосочно и детайлно анализиране на отделни понятия или реалии въз основа на конкретен текстови корпус”, който Панова нарича “специфичен и донякъде новаторски”, като основателно отчита неговия ефект за “правилното

разбиране на *смисъла* на всяка една антична реалия” (Авторска справка). Подходът е новаторски, а добавеното “донякъде” вероятно идва от момент, който предстои да бъде експлицитно доуточнен: кои точно “отделни направления на философията” участват заедно с класическата филология, съвременното литературознание, старата история и археологията в интердисциплинарния подход при разбирането на “интерпретативните модели” (Авторска справка). Моето лично впечатление от монографичния труд “Мимеополис. Върху Платоновата политическа и литературна теория на подражанието” е, че тъй като става дума за смисъл и разбиране на една реалия в т.нар. сфера на История на понятията, за епистемологична ценност, *имплицитно* присъстват и текст-критиката, и особено херменевтиката. На моменти ценните собствени изводи и наблюдения се поставят до една постструктуралистка литературна теория, за която Платон остава неизбежно дихотомичен и извор за “неразрешимите парадокси” на реално и “виртуално” (с.92); същата теория неизбежно противопоставя “структурен” и “съдържателен” мимесис (с.174) и изобщо намира радикални опозиции там, където в Платоновата диалектика има само степени или по-скоро модуси в една онтология на подражанието-причастност.

Изследването *Мимеополис* притежава самò по себе си много достойнства, най-важното от които е да се пише по платоновски за Платон, в смисъл, да се възпроизвежда тематична диалогичност. Доколкото финалът е отворен и самата авторка настоява върху възможността от “подражания и продължения” (а и е под печат “Между естетиката и политиката. Наблюдения върху Платоновата концепция за мимесиса в Закони”), може би така интересно откритата сфера на връзките ще се обърне и към изследванията на споменатия Щраус върху естетика и политика при Платон, и към тройната мимесис (на преконфигурация, конфигурация и реконфигурация на смисъла) в теорията на Рикьор във “Време и разказ”. Продълженията са възможни при така заложената философска основателност на реалията – мимесис.

Самата монография е образцово изпълнение по отношение на заявената цел мимесисът да се проследи във възможно най-много сфери, нива, тематизации, в цялата “многозначност и многоплановост” в корпуса на Платоновите диалози (като *Държавата, Евтидем, Горгий, Държавникът, Кратил, Софистът* и др.) и убедително, чрез множество сравнения с по-често цитирания по темата “мимесис” Аристотел, доказва защо именно “Платон е действително най-подходящият източник за подобно изследване” (с.11) и защо тъкмо в *Закони* Платон “частично

ревизира и разширява, а така и представя по-положително своята концепция за подражанието”(с.176). Отделните глави върху идеята за подражание, подражанието и политическата философия, човешката природа, добродетелта и образованието, изкуството и подражанието – при поезията, музиката, живописата и танца, особено върху “подражателя” (в *Държавникът*) и играта, извеждат постъпателно логиката на анализа до много ценното обобщение в заключителния екскурс “Към една (не)възможна класификация на подражанието”, а именно: Основният Платонов принос в полето на подражанието, и то основно според *Закони*, е “по-скоро в отчитането и описването на многопланово присъстващия в реалния свят мимесис и в опитите той да бъде регулиран (от страна и на артистичния, но особено на политическия субект), така че да се оказва средство за придвижване към истината и за разбиране на същността на идеалния образец” (с.183). С цялото си съдържание монографията *Мимеополис* става референтно издание за всички изследвания в областта на класическата античност, придобивайки особена ценност за изучаването на античната философия у нас.

Като имам предвид изпълнените изисквания на формално и съдържателно ниво за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност доцент по Старогръцка литература, както и обещаващото развитие на д-р Невена Панова, убедено препоръчвам на компетентното научно жури да подкрепи нейната кандидатура.

София, 2 април 2013 г.

Доц. Лидия Денкова

